

СТАНОВИЩЕ

От доц.д-р Божидара Искрева Кривирадева
за дисертационен труд на тема: **Управленски компетенции на ръководителя за ефективно функциониране на организации за социални услуги от резидентен тип за деца и младежи** за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ в Професионално направление 1.2. Педагогика (Управление на социално-педагогически институции), разработен от докторант Мариела Веселинова Георгиева

Представеният за обсъждане дисертационен труд е посветен на един изключително актуален и много малко изследван от българската наука проблем, а именно управленските компетенции на ръководителите за ефективно функциониране на организации за социални услуги от резидентен тип за деца и младежи. С оглед на това, че организациите за социални услуги от резидентен тип за деца и младежи са нови за нашата социална реалност, те почти не са изследвани, липсват научни публикации по темата.

Дисертационният труд включва увод, три основни глави, в които са разкрити основните компоненти от проучвания и анализиран социален проблем, изведени са няколко основни извода и заключение. В увода ясно и точно са формулирани целта, обектът и предметът на дисертационното изследване. Хипотезата е добре формулирана и е доказана в теоретико-емпиричното изследване на дисертационния труд.

В първа глава на дисертационното изследване са представени същността и особеностите на грижата за деца и младежи. Тук основен принос на Мариела Георгиева е разкриване на развитието на социалните услуги от резидентен тип в международен мащаб и в частност у нас. Развитието на социалните услуги от резидентен тип през последните години се осъществява с бързи темпове, в същото време нормативната база търпи непрекъснати промени и поради тази и други причини у нас все още така подробно не е разгледано. Тук много добре е систематизирана и анализирана проучваната литература по проблема, касаещ развитието на социалните услуги от резидентен тип в международен план, добре са обусловени позитивите и негативите им, поставен е акцент върху позитивите и начина, по който би било добре те да се развиват у нас. Очертани са също така много добре и страховете на практиците и теоретиките, свързани с осъществяване на социалната реформа за деца и младежи у нас.

Втора глава на дисертационното изследване е посветена на същността и особеностите на управленските компетенции и компетентности в организациите за социални услуги от резидентен тип. Тук докторантката разкрива достатъчно добре и подробно основните понятия като компетенции и компетентност, управленски компетенции, позовавайки се както на редица български автори, така и на чуждестранни. В тази глава Мариела Георгиева разкрива измеренията на компетенциите в образователната подготовка и в практическата дейност на управленските кадри на организациите за социални услуги от резидентен тип за деца и младежи.

В последната част от втора глава докторантката представя същността и особеностите на управленските компетенции в организациите за социални услуги от резидентен тип за деца и младежи чрез изследвания в тази област. Представени са различни модели за управленски компетенции на ръководители на организации за социални услуги от резидентен тип за деца и младежи.

В третата глава от дисертационния труд са представени резултатите от проведеното емпирично проучване, насочено към управленските компетенции на ръководителите на организациите за социални услуги от резидентен тип за деца и младежи. В първата част от тази глава съвсем логично докторантката представя резултатите от проведеното емпирично изследване, осъществено с ръководни кадри, работещи в социалната система и в социални услуги от резидентен тип за деца и младежи. Осъщественото констатиращо емпирично изследване е репрезентативно, тъй като обхваща голям дял от съществуващите в момента социални услуги от резидентен тип за деца и младежи в цялата страна.

Във втората част от третата глава на дисертационното изследване е изработен авторов модел за повишаване на управленските компетенции на ръководител на организация за социални услуги от резидентен тип за деца и младежи. В последната част от трета глава докторантката представя форми и методи за повишаване на управленските компетенции на ръководителите на организации за социални услуги от резидентен тип за деца и младежи, насочени към повишаване на ефективностите им.

Списъкът с използваната литература е достатъчно добър за такъв тип теоретико-емпирично изследване. Очертаните приноси са обективни и има основание за тях.

Авторефератът отговаря напълно на формалните изисквания за обем и съдържание. Той точно и пълно представя същността на дисертационния труд.

Стилът и езикът на дисертацията са научни. Структурата на дисертацията е добре оформена. Съществува баланс между теоретичната и емпиричната част, а също така е налице взаимовръзка между отделните глави и параграфи. Текстът е четивен и ясен. Библиографската справка включва достатъчен брой източници, както на български, така също и на английски език, дори прави впечатление, че преобладават източниците на латиница. Докторантката коректно се е позовала на използваните литературни източници. Налице е добро онагледяване на идеите чрез фигури, таблици и диаграми.

Приноси на дисертационния труд: Приносните моменти са сполучливо изведени от докторантката и напълно отразяват обективната реалност. Приемам напълно изведените приноси от Мариела Георгиева и бих могла да си позволя да ги доразвия, като очертая следните основни приноси:

- Систематизирано научно представяне на историческото развитие на резидентните грижи за деца и младежи у нас и в световен мащаб.

- На основата на съществуващите теоретични постановки докторантката създава авторова рамка на управленските компетенции на ръководителя на организация за социална услуга от резидентен тип за деца и младежи.

- Създаденият инструментариум за реализирането на мониторинговото изследване може да бъде използван и в последващи изследвания.

Препоръки и въпроси към докторанта:

Проучвайки задълбочено чуждестранния опит по изследователския проблем, познавайки системата и начина на функциониране на организациите за социални услуги от резидентен тип за деца и младежи, докторантката е могла да заяви своята авторова позиция по-открито и ясно. До сега у нас не е правен такъв задълбочен анализ на социалните услуги от резидентен тип за деца и младежи и това печели адмирации. Това ми дава основание да препоръчам на докторантката да продължи своята работа по проблема и да популяризира своите изводи в научни публикации.

Към докторантката имам няколко въпроса, а именно:

- Допринасят ли направените последни нормативни промени в основния закон, регламентиращ тяхната дейност, за по-доброто им и ефективно функциониране?

- Може ли да се реализира от Висшите училища или от друг тип организации за обучение на ръководни кадри допълнителната преквалификация по посока развитието на управленските компетенции на ръководителите на организации за социални услуги от резидентен тип за деца и младежи и как би могла да се осъществи?

Публикациите на докторантката пряко кореспондират с темата на дисертационния труд. Те имат научна стойност и отразяват реалната работа на докторантката по дисертационното изследване. Броят на публикациите е достатъчен за такъв тип изследване - 3 на английски език и 3 на български език. Те са публикувани както в списания в Полша, така също и в сборници от международни научни конференции и в Годишника на Софийския университет.

Заключение:

Представеният дисертационен труд, разработен от Мариела Георгиева, напълно отговаря на изискванията, които се предявяват към разработки за придобиване на образователната и научна степен „доктор”. Трудът съдържа убедителни научни приноси и доказателства за авторство. На основата на очертаните достойнства на труда, приносите на докторантката, убедено давам висока оценка на разработения дисертационен труд и предлагам да бъде присъдена образователна и научна степен „доктор” на Мариела Веселинова Георгиева по научна специалност 1.2. Педагогика (Управление на социално-педагогическите институции).

25.04.2017 г.

Автор на становището:

/доц.д-р Божидара Кривирадева/